

Lynx

3.2.3 Schets van de Individuele Regio

Typerend voor dit scenario is kleinschalige veelvormigheid die tot stand komt in nieuwe bestuurlijke arrangementen. Het blikveld is regionaal en gericht op vernieuwing. De verbondenheid met de directe woonomgeving is groot. Om veranderingen tot stand te brengen sluit men telkens nieuwe coalities met andere lokale partijen. De overheid faciliteert daarbij. Meervoudig ruimtegebruik krijgt in dit scenario vorm in vele nieuwe verschijningsvormen. Er ontstaan nieuwe biotopen en nieuwe natuurbeelden, die we samenvatten onder de noemer "interactief natuurbeeld": iedereen maakt z'n eigen natuur. De visuele generatie brengt ons vele verrassingen. Natuur en landschap versnipperen tot een veelkleurige mozaïek. De landbouw differentieert overeenkomstig de wensen van de consument. Van EKO tot hightech, alles is te vinden. Ook woonwensen zijn divers. Nieuwe woonvormen zijn sterk in opmars.

Bestuur

In dit scenario breidt de EU zich niet uit, terwijl integratie niet of nauwelijks tot stand komt. De nationale overheid staat dus weinig bevoegdheden af aan de EU, maar is ook niet in staat om de ontwikkelingen op nationaal niveau te sturen. Hierdoor verplaatsen veel processen zich naar de regio's en daarin hebben maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven ook een belangrijke rol. Een samenhangend natuurbeleid is ook op regionaal niveau moeilijk te voeren en veel is afhankelijk van particulier initiatief. Om veranderingen tot stand te brengen sluiten particuliere initiatiefnemers telkens nieuwe coalities met andere lokale partijen.

Waterstrategie

De bestuurseenheden zijn niet afgestemd op de waterhuishoudkundige eenheden (regionale stroomgebieden): afwenteling van waterproblemen treedt veelvuldig op. Een beperkt aantal grote waterschappen is verantwoordelijk voor het waterbeheer. Elk waterschap kiest een eigen aanpak, de afstemming is minimaal. Sommige regio's doen aan waterconservering, andere niet. Daar kan in droge zomers schade ontstaan door verzilting. Om watertekorten tegen te gaan kiezen sommige regio's kiezen voor de aanleg van nieuwe zoetwaterbekkens die ook een sterk recreatieve functie hebben. Vanwege de onrendabele landbouw komen die vooral in de veengebieden terecht, maar ook in de delta en noordelijk Nederland.

Landbouw

De consument vraagt om een gevarieerd menu, zowel gericht op kwaliteit als verrassing. De landbouw komt daaraan tegemoet, en ontwikkelt zich in uiteenlopende richtingen: zowel EKO als streekgebonden productie als genetisch gemanipuleerde productie. Dit leidt tot een gedifferentieerde milieudruk. Ook ontstaan er talloze mengvormen met andere grondgebruiksvormen als waterberging of recreatie. De boer kan optreden als landschapsbeheerder, maar dan in nieuwe bestuurlijke arrangementen; de overheid is lang niet altijd de subsidieverstrekker, ook de stedeling heeft daarin een directe rol. In dit scenario passen ook nieuwe vormen van landbouworganisatie, zoals community farming, waarin stedelingen mede-eigenaar zijn van agrarische bedrijven. Ze stellen zich garant voor afname van de productie, ook al is die elders goedkoper te verkrijgen.

Visserij

Het NCP is voor de Nederlandse vissers, vanuit kleine bedrijven die gebonden zijn aan de vissersdorpen wordt er uit de Noordzee gehaald wat er in zit. Dit heeft een ineenstorting van visbestanden tot gevolg. Hetzelfde geldt voor schelpdieren. Er blijft als gevolg daarvan alleen kleinschalige kustvisserij over. Viskweek krijgt de overhand, vindt plaats op industrieterreinen en is uitermate high tech. Mosselkweek blijft bestaan vanuit kleine bedrijven met hevige concurrentie.

Verstedelijking

Karakteristiek voor dit scenario is dat gespreide bebouwing sterk toeneemt. Het ruimtelijke orderingsbeleid is er niet op gericht om dat tegen te houden, en de ontwikkeling is sterk vraagge-

stuurd. Alles kan overal; de historisch bepaalde streekidentiteit is geen issue. Er is veel belangstelling voor nieuwe woonvormen, waaronder woonvormen met een landelijk, natuurlijk karakter. Bijvoorbeeld op nieuwe buitenplaatsen, waar men gezamenlijk nieuwe woon- en werkvormen ontwikkelt. Zo neemt ook wonen op en in het water een grote vlucht. Soms worden hele dorpen op palen gebouwd, bijvoorbeeld voor risicovol wonen in het Veenweidegebied. Bouwen in zee lukt niet omdat daar zo'n grote gezamenlijke inspanning voor nodig is, maar in de kustzone wordt volop gebouwd. Kenmerkend voor al deze nieuwe woonvormen is ook vernieuwing in de architectuur.

Mobiliteit

Binnen de regio is de mobiliteit hoog via een fijnmazig net van ontsluiting. Transport over water is belangrijk. Vooral de grote rivieren worden zeer druk bevaren. Er komt een aantal kleinere windmolenparken langs de kust.

Natuurbeelden, natuurwensen

Er ontstaat een 'postzegelverzameling' aan nieuwe natuurvormen. De natuur is sterk gespreid, dichtbij huis en kleinschalig. Er ontstaan nieuwe collectieve ruimten en nieuwe biotopen, zoals nieuwe drijvende eilanden. Natuurbeheer is sterk georiënteerd op gebruik. Het toonaangevende natuurbeeld is het interactieve natuurbeeld, natuur voor en door de mens. Niet volgens vooraf gedefinieerde beelden, of traditioneel geaccepteerde waarden, maar sterk individueel en ongebonden.

Recreatie

Recreëren vindt vooral plaats binnen de regio en speelt zich af in het kleinschalige natuur- en

cultuurlandschap. Een actieve rol in natuur- en landschapsbeheer is een belangrijker recreatievorm, waarin de recreant herstelt van de dagelijkse, abstracte werkzaamheden door contact met de levende natuur. Er is een sterke binding tussen waterrecreatie en waterbuffergebieden. Alle natuur-, cultuur- en waterbufferlandschappen staan open voor recreatie (multifunctionaliteit staat voorop). We zien heel veel kleine bootjes op het water verschijnen.

Draagvlak voor natuur

Er is veel betrokkenheid en eigen initiatief, maar weinig draagvlak voor landelijke wensen. Er is weinig draagvlak voor grootschalige, regio-overschrijdende natuur. Daar komt nog bij dat het fijnmazige wegennet versnippering van natuur en landschap vergroot. De EHS in de huidige opzet komt dan ook onder druk te staan, maar de Boomhutgedachte (natuur voor en door mensen) komt tot grote bloei. Er komen talloze initiatieven van de grond waarin allerlei partijen zich actief inzetten voor natuur. Ook agrarische natuur is gezien de ontwikkelingen in de landbouw redelijk kansrijk. Stedelijke natuur tiert welig doordat de ruimtedruk in en rond de stad relatief laag is terwijl bewoners sterk aan hechten aan natuur in de directe woonomgeving. Bovendien zijn ze bereid om zich ervoor in te zetten. Voor internationale natuur is veel minder belangstelling.